

OLIVIER DE RAFFELIS (DEN HAAG)
AAN CONSTANTIJN HUYGENS (IN HET LEGER | SINT-ANNALAND)
8 SEPTEMBER 1641
2850

Samenvatting: Raffelis verzoekt Huygens de bouwer van het orgel in de Hofkapel aan te schrijven, opdat laatstgenoemde ervoor zorgt dat de keuring van het instrument plaats kan vinden en de organist zijn werk kan beginnen.

Huygens' antwoord van medio september is verloren, evenals de daarmee als bijlage gezonden brief aan Hagerbeer. Raffelis antwoordde op Huygens' brief op 24 september 1641 (2872).

Primaire bron: Leiden, Univ. Bibl., Cod. Hug. 37: brief (dubbelvel, 15x20cm, a | d; autograaf).

Vroegere uitgave: Worp 3, nr. 2850, p. 228: volledig.

Namen: Jean Blondel; Frederik Hendrik; Germer Galtuszoon van Hagerbeer; Jean de Milleville.

Glossarium: orgues (orgel).

Transcriptie

À Monsieur

Monsieur de Zulichem, Chevalier, Conseiller et Secrétaire de Son Altesse Monseigneur le Prince d'Orange,

au Camp.

Monsieur,

En suite de la lettre que j'escrivis à mon collègue touchant les orgues, nostre Consistoire a voulu faire commencer par essay le Sieur Milleville. Mais le facteur ou fabricant ne l'a voulu, ny ne le veut encore permettre, ny mesme donner la clef qu'il n'en aye ordres de vous par lettre. Il semble qu'il y aye quelque interest qui le porte à la passion de mesdire de ce honnête homme, l'accusant d'incapacité. Mais il ne void pas que ceste opignatreté à n'en vouloir permettre l'essay justifie l'autre, estant vraysemblable que s'il le cognoissoit si ignorant qu'il dit, il le lairroit produire afin qu'il se rendit ridicule et rejettable par son insuffisance. Car nous serions vites mains de l'establir ou maintenir s'il n'estoit trouvé propre. Mais il est vray que s'il l'est, comme tous ceux qui le cognoissent, asseurent, nous désirerions bien qu'il fut employé, veu qu'il est fort homme de vie et qu'il souffre pour l'Évangile. Cela fait, Monsieur, que je vous supplie d'en vouloir escrire un mot à ce facteur afin que selon le désir de Son Altesse l'essay s'en fasse au plustost, et qu'ainsi le tout soit bien prest et asseuré à son retour, pour la prospérité duquel je prie Dieu de tout mon coeur et demeure,

Monsieur,

vostre très-humble et obéissant serviteur
O. de Raffelis

De La Haye, le 8e Septembre 1641.

Vertaling

Aan de heer van Zuilichem, ridder, raadsheer en secretaris van Zijne Hoogheid de prins van Oranje,

in het leger.

Mijnheer,

In vervolg op de ¹brief die ik aan mijn ²collega heb geschreven betreffende het orgel, heeft onze kerkenraad besloten de heer [Jean de] Milleville op proef te laten beginnen. Maar de ³orgelmaker wilde hem dat niet toestaan en wil dat nog steeds niet, noch zelfs maar de sleutel ervan afgeven, als er niet een schriftelijke opdracht van u is. Het schijnt dat er enig ⁴belang bij is betrokken dat hem brengt tot de zucht om deze brave man te belasteren, door hem van onvermogen te beschuldigen. Maar hij beseft niet dat deze koppigheid, om de proef niet te willen toestaan, de andere rechtvaardigt, daar het waarschijnlijk is dat hij [Hagerbeer], als hij zeker wist dat hij [Milleville] zo onkundig was als hij [Hagerbeer] zegt, hem [Milleville] juist zijn gang zou laten gaan, zodat hij zich belachelijk zou maken en afkeurenswaardig door zijn onvermogen. Want wij zouden er snel bij zijn om het vast te stellen en dat te blijven menen, als hij niet geschikt bevonden werd. Daarentegen zouden wij hem, als hij wel geschikt is, zoals allen die hem kennen verzekeren, graag in dienst nemen, aangezien hij een goed man is, die zich inspant voor het evangelie. Om die reden, mijnheer, verzoek ik u een briefje aan die orgelmaker te schrijven, zodat volgens de wens van Zijne ⁵Hoogheid de proef zo spoedig mogelijk kan plaatsvinden, opdat alles aldus snel en goed gereed zal zijn vóór zijn terugkeer, waarvan ik God met heel mijn hart bid dat deze voorspoedig zal zijn, en ik blijf,

mijnheer,

uw nederige en gehoorzame dienaar,
Olivier de Raffelis.

Den Haag, 8 september 1641.

---

¹ Raffelis aan Blondel, rond 1 september 1641 (verloren?).

² Jean Blondel.

³ Germer Galtuszoon van Hagerbeer.

⁴ Wellicht beschouwde Hagerbeer het organistschap van de Hofkapel als een geschikte positie voor zijn broer Hendrik Galtuszoon Hagerbeer, die op dat moment organist in Gouda was.

⁵ Frederik Hendrik.
